

BAJAI FÜGGETLEN ÚJSÁG

POLITIKAI HETILAP

A bajai függetlenségi és 48-as párt hivatalos közlönye.

Megjelenik minden szombaton.

Kiadó: ifj. Wagner Antal könyvkereskedő.	Felelős szerkesztő: Dr. Valentin Emil	Főszerkesztő: Dr. Rajk Aladár orsz. képvis.	Főmunkatárs: Dr. Nyiraty János	Előfizetési árak: Egész évre 6 kor. Fél évre 3 kor. Negyed évre 1.50. Egyes szám ára 12 fillér.
---	---	--	--	--

Adókivetés.

A jelenben lefolyó, folytonosan kialakuló, meg nem állapodott, ki nem jegecesedett eseményekről nem mondhat ítéletet a történelem. Övé a mult elbírálása; jelen és jövő csak hipotéziseknek, csak találgatásoknak szolgálhat alapul. A történelmi kritika ugyan több-kevesebb biztonsággal következtethet a multból s jelenből a jövőre, a fejlődési folyamatból annak végső eredményére, de határozott ítéletét fel kell függesztenie arra az időre, mikorra egy-egy fejlődési processzus befejeződvén, kész eredményekre, végleges állapotokra tekinthet vissza.

Amaz évekre szóló küzdelem, melyen hazánk — mondhatjuk — szerencsésen köröszült, szintén még nem a történelemé. A nagy harc véget ért ugyan, alkotmányunk sértetlen, a törvényhozás tényezői békére léptek egymással s a békekötés egyiknek jogát sem sértette, egyiknek tekintélyét sem csorbitotta. Az állami életnek minden funkciója visszatért régi rendes medrébe

— de a hosszú küzdelemnek nem egy hatása most is érezhető még, s jó időbe kerül, míg minden seb beforrad, minden ellentét elsimul. Ha visszatekintünk a közelmultban lefolyt küzdelemre, a Nilus áradásához hasonlíthatjuk azt. Ennek is, annak is meg kellett lennie. A Nilus áradása igaz, elborítja egész Egyiptomot, tán kárt is okoz itt-ott, tán egy-egy szegény fellahnak kunyhóját elsodorja — de mégis örömmel fogadja minden ember az éltet jelentő áradatot, mert termékenység, siker, megélhetés fakad nyomában. A nagy válságnak is lehettek, voltak is némi hátrányai; egyik-másik ember megsínylette, de most, hogy végére értünk, alig van ember széles e hazában, aki nemcsak annak örülne, hogy egyáltalán véget ért a válság, hanem akit a válságból való illetén kibontakozás, a mostani helyzet, az új rend reménnyel ne töltene el Magyarország jövődjé iránt. Csak-hogy amint a Nilus áradása után a szegény fellah nem várja ölbetett kézzel a mohamedán fátumtól a jószerencsét, hanem közmondásos szorgalmával, ki-

tartásával iparkodik javára fordítani az áradásból támadt kedvező helyzetet: úgy hazánk nem mondhatja még, hogy be van már fejezve a restauráció munkája, hogy most már nyugodtan kezdheti újra dolce far niente. Ellenkezőleg, a politikai látóhatár tisztulása nem lehet végső cél, az csak alapja a gazdasági élet megújulásának.

Kétségtelen azonban, hogy minden államnak bizonyos erőforrásokra van szüksége ahhoz, hogy politikai, kulturális és nemzetgazdasági feladatainak rendesen és teljesen megfelelhessen. Ez erőforrásoknak aránytalanul legnagyobbika, legfontosabbika az *állami adó*. Modern állami élet nélkül elképzelhetetlen dolog. Következésképp állami életünknek újból megindult működése maga után vonja a törvénytelen állapot miatt egyidőre felfüggesztett adófizetést is. Ha van törvényes költségvetésünk, akkor az államnak joga van behajtani az adót, a jelen helyzetben azt az adót is, melyet az exlexben be nem fizettek. S tényleg látjuk is és természetesnek találjuk, hogy országszerte újra fölveték

TÁRCA.

A Buddhismusról.

— „A Bajai Független Újság” számára németből fordította: **D. B.** —

(Vége.)

A Buddha tan alapköve a tétel, hogy minden hatás valamely ható ok eredménye. Ez az okozatiság (causelítás) egyedekre vonatkoztatva: a Karma. A Karmáról álljanak itt a következő meghatározások: A Karma az az erő, mely által a hatásból visszahatás keletkezik, mely a már meglevő életből soha meg nem szűnő folyamatban új életet hoz létre. Vagy: A Karma valamely élőlény működésének és e működés eredményeinek összessége, érdemeinek és bűneinek felhalmozott tömege, vagy szűkebb értelemben, e felhalmozott összességnek a milyensége, a természete akkor, mikor az egyedi lét a maga alakjában véget ér. Vagy: Karma a morális értelemben vett cselekvésünk, érdemeink, bűneink. Vagy: A Karma a kimeríthetlen, kifürkészhetetlen akarat. Nincs más ok mint a Karma és azért is általa minden megmagyarázható. A Karma nem valamely kiválasztott hatalom, hanem minden lény belsejében működő erő. A mikor

az ember a Karma törvény lényegét megérti, akarata szabaddá lesz.

A mondottakból kiviláglik, hogy a Karma nem egyéb mint az igazi és morális világrend, mert a Buddha felfogás szerint úgy a morális, mint a fizikai világot egyformán uralja a törvényszerűség és az igazság. Am a Karmáról szóló tannak nincs semmi köze a vak sorsban vagy a végzetszerűségben (kismet) való hithez éppen oly kevésbé, mint a miként nincsen semmi köze az emberektől távol álló istenségnek önkényes berendezéséről szóló tanhoz. Minden cselekvés visszahat a cselekvőre és mindegyik a maga természete szerint: ha jó, úgy jó gyümölcsöt hoz, a mi pedig rossz, az már keletkezésekor méhében hordja a silány termés csiráját. Az ember sehol és sohse tudja kikerülni cselekvésének következményeit; jó cselekedetünk gyümölcseitől nem foszthat meg bennünket semmiféle ördög és bűneinknek következményeitől nem szabadít meg bennünket semmiféle isten. A mit az ember vet, azt fogja aratni és a mit arat, azt kellett hogy vetette legyen. Azok vagyunk, a mivé mi önmagunkat tettük és valamikor azokká leszünk, a mivé bennünket mostani cselekvésünk teszen. A környezet a melyben születünk, ez életbe magunkkal hozott jellemünk és képességeink, életfelfogá-

sunk, világnézetünk, mind, mind, megelőző gondolatok, kívánságok, tettek karma-szerű lecsapódásai. És mivel egy életben nem érlelődhetnek ki tetteink teljesen, önként következik, hogy újra kell élnünk, új testet kell öltenünk. A Budhisták ezt Samsara-nak, lélek-vándorlásnak, világjárásnak, örökös körfutásnak nevezik.

Ez az ujjászületésről (transmigratio) szóló buddhista tan a nyugoti szellem előtt mindig érthetetlen, egyenesen megbotránkoztató volt. Ez onnan származott, hogy e tan megítélésében tévesen azt hitték az emberek, hogy Buddha az emberben egy külön álló halhatatlan lelket tételzett fel, mely a halál után változatlan állagban az egyik testből egy másikba vándorol. Pedig nem így van. Az ilyen lélek létezését soha senki sem tagadta oly határozottsággal, mint Buddha.

Téves különben az a vélekedés is, mely Buddha tanairól olyas félét akar állítani, mint a milyen ez a következő: Az ember halála után, mint egyed, mint különálló lény örökre eltűnik a lét oceánjában és életéből semmi más nem marad vissza, mint a benyomás, melyet élete, beszéde, gondolkozása embertársaira gyakorolt, a mit mi rendesen ilykép fejezünk ki: Shakespeare halhatatlan és köztünk él, a mennyiben csodás alkotásai

megszakadt működésüket az adókiivető bizottságok és kiróják a polgárságra mind a rendes, mind az elmaradt adót. Ez a törvényes állapot visszatértének époly szükségszerű folyománya, mint akár az ujoncozás.

Csakhogy az adókiivető bizottságoknak nem szabad feledniök, hogy rendkívüli helyzet rendkívüli intézkedéseket is követel. Azt pedig nem tagadhatja senkisé, hogy a jelen helyzet nem normális, az adókiivető bizottságnak működése sem lehet tehát a régi sablónok rabja. Igaz ugyan, hogy be nem fizetett adóhoz utólagos joga van az államnak; igaz továbbá, hogy a visszatartott adó azt gazdagította, aki be nem fizette; igaz végül, hogy a törvénytelen kormány szívesen is vette az önkényes befizetést, tehát módot és alkalmat adott mindenkinek ebbeli kötelezettségének idején való teljesítésére; de ha valaha, ez alkalommal el lehet mondani, hogy summum jus summa injuria, a jognak vasszigorral való érvényesítése kész jogtalanság. Uralkodják a jog, de méltányossággal párosulva.

Az államnak adókiivető jogát nem vonjuk kétségbe. Az elmulasztott befizetést sürgesse, de legyen tekintettel arra, hogy az ország gazdasági helyzete nem javult, javulását csak az új politikai rendszertől lehet várunk. Vegye figyelembe, hogy az ország népe elszegényedik, hogy a kivándorlás főképp a Cunard Line-vel kötött egyezség

óta ijesztően nagy arányokat ölt, hogy az elmaradt ujoncozás mostani pólása újból igen sok munkaerőt von el a legkülönbözőbb kereseti ágaktól, hogy Apponyi szavai szerint Magyarországnak boldogulása egy jótékony májusi esőtől függvén, a fölnövekedett adóteher behajtása körül a méltányossági szempontnak is döntőnek kell lennie.

Bár a be nem fizetett adó a polgárok tulajdona maradt, bár félretehették volna azt: mégis ki volna annyira járatlan az emberi lélektanban, hogy oly eszményi magasságu politikai érettséget, az állami életért való oly emberfeletti lelkesedést tételezzen fel a polgároknál, hogy filléreiket félrerakják s hozzá ne nyúljanak addig, amíg a törvényes rend beálltával a kincstárba be nem fizethetik? Amit be nem fizettek, az nem vált akkora hasznukra, mint amely nehezükre esik most a mulasztást egyszerre pótolni. Emberek az adófizetők, emberek az adókiivető bizottságnak tagjai is; működésükben vezesse őket tehát a jogérzeten és méltányosságon kívül az emberismeret is.

Arra a harmadik ellenvetésre pedig, hogy kinek-kinek módjában állt az önkényes befizetés, semmi válaszuk sincsen. Ez elvi kérdés volt és marad, s az elvet az adókiivető bizottság is tartozik tisztelni. Utólagos rekrimináció igazságtalanság volna.

Jog, méltányosság, emberismeret és a politikai elvek tiszteletben firtása: ezek

azok a határvonalak, melyeken belül működnie kell az adókiivető bizottságnak. Ha így működik, akkor is meg fogja érezni a polgárság a válságnak hatását; de a reá rótt teher mégsem lesz elviselhetetlen, s a dolgok jórafordultában, a jobb jövő reményében, a gazdasági önállóságra való törekvésben meg fogja találni ellenértékét annak az áldozatnak, melyet az állami élet rendes működése a jelen alkalommal megkövetel tőle.

m.

Rendezzünk kiállítást a magyar- ipar termékeiből.

Magyarország lakossága több mint ezer millió koronát fizet évenként azon ipari termékekért, a melyeket külföldről hoz be hazánkba. Ezen összeggel leszünk szegényebbek évenként, ezen összeggel kevesbedik nemzeti vagyónk évenként — ahhoz az állapothoz képest, ha a külföldről hozott ipari termékek helyett mindent itthon készíthetnénk és ezt is fogyasztanánk.

Csakhogy az a baj, hogy abból sem fogyasztunk mindig hazait, a miből ezt fogyasztunk nem csak nemzeti érdek, hanem a magunk érdeke is mindig parancsolná.

Nagyon sokszor vesszük meg a külföldit, a midőn a hazai jobb vagy olcsóbb, sőt sokszor akkor is azt vesszük,

szívünkben laknak, lelkünket megihletik, cselekedeteinket befolyásolják, jólehet Shakespearból az emberből mi sincs már jelen közöttünk. Nem. Ez a lélekvándorlás tanának helytelen magyarázata.

A helyes felfogás ez: Mindenekelőtt meg kell állapítanunk, hogy mit ért a Buddhizmus az alatt, a mit mi lélek szóval fejezünk ki. A Buddhizmus a lélekről valamikor nagyon régen azt vallotta, a mit róla a mai pszichológusok állítanak, hogy a belső jelenségek és képességek összefoglalata és felszínes és mulékony tehát, mint minden tünemény. Ellenben a Karma, az igenis tuléll az egyéni életet, mely tőle származott és míg a Nirvana békéjét el nem éri, számtalan más életben nyilvánul meg; mert a halál csak egy újabb születés kapuja, éppen úgy, mint a születés új törekvések kezdete. Buddha szerint az érzőlény létláncolatának nincs kezdete és nincs vége. A Samsara, a lélekvándorlás, csak az okozatiságnak (causalitás) egy más kifejezése. A világjárás a Karma-féle ok és okozat megnyitvánulása, kikristályozódása: a mi jó és ami meggy az nem lélek, mert ilyen nincsen. A léleknek nincs önálló léte, a testtől külön válva nem létezik. A testtel egybekötve élő lényt ad. Test és lélek két elem, mely soha sincs külön válva és együtt, közösen működnek e világon. Ha az élőlény meghal, alkotórészei felbomlik és mi sem marad belőle vissza. Abban a pillanatban azonban a Karma erejéből két más subjektív-objektív elem egyesül és egy új, lélekből és testből álló összetett lény keletkezik. Az új lény utódja a megelőzőnek és Karma-féle körfutás újból és örökké ismétlődik.

A Buddha-tan szerint test és lélek hallhatatlanok, de csak annyiban, amennyiben folyton egymásra következnek. Ha a test feloszlik, akkor megszűnik lelke is létezni és az élet folyamata alatt a test és a lélek állapota percről-perere változik úgy, hogy a lét maga tulajdonképpen folytonos egymásra következés, változásban levés.

A születés, a szenvedés, a halál és az újraszületés oka a bennünk lévő akarat az élethez: a Tanhá. A Tanhá megértése a Buddha-féle tan megértésére nézve döntő jelentőségű. Tanhá alatt nemesak azt kell értenünk amit mi közönségesen a tudatos akarat alatt érteni szoktunk, hanem a minden lényt, állatot és növényt egyaránt, átható tudatos avagy tudatalan életösztönt, az anyagi fennmaradásra, a jólétre és élvezetekre irányuló önös törekvések, érzések, vágyak, hajlandóságok, idegenkedések összeségét kell alatta értenünk. Tanhá az egyedi lét után való törekvés ezen, vagy a más világon. A Tanhá a körfutás feltétele. Megszabadulnunk tőle csak úgy lehet, ha lemondunk az életet akarásról, ha legyőzzük az egyedi lét utáni törekvést. Ez a megszabadulás a teljesség állapota, az út az örök békéhez, a Nirvana-hoz.

A Nirvanáról is téves fogalmak keringenek, ámbár kiváló tudósok megadták már annak helyes magyarázatát. A Nirvana gondolat és érzésvilágunknak az az állapota, melyben az élethez való akarat, minden vágy a lét és az élvezetekhez ki aludt bennünk és vele megszűntek szenvedélyeink, óhajaink, kívánságaink, félelmünk, rosszullét, fájdalom. A legteljesebb belső béke állapota ez, melyet a megszerzett szabadulás rendithetetlen biztos-

sága kísér, oly állapot, mely nemcsak hogy szavakkal le nem írható, hanem a melyet a világián gondolkozó képzelme sem tud maga elé varázsolni.

Szórul-szóra a Nirvana: kialvást, kimulást jelent és ebből hibásan »a semmi«-jelentésével ruházták fel. Nagy tévedés. A Nirvana az átszellemülés legmagasabb foka. A Nirvana megszabadulás a szenvedésteljes körfutás alól, legyőzése a tudatlanságnak, mely előlünk a létnek megismerésünk szerint való okát elfödte és egyuttal legyőzése vágyainknak, gyűlölködésünknek, hiúságunknak, mely által már ezen a világon megszerezhetjük magunknak a bölcsesség és a szeretet életét. A Nirvana elérése ebben az életben, az Arahá, a szentséges állapot, ez a Buddhizmus célja.

A Buddhizmus lényege rövid vonásokban az egyén saját magának nevelésében és a mindent körülölelő szeretetben foglalható össze. A Mitta, a rokonérző jóság tanítása adja meg a Buddha vallás igazi bélyegét és ez a tanítás elsőrangú helyet biztosít neki a világ vallásai között. Buddha tanítja, hogy nem elég rossznak nem lenni, hanem hogy az embernek pozitíve jónak kell lenni és hogy nagyon kevés érdem rejlik valamely külső szándéktól függ, mely azt a cselekményt létrehozza. Buddha tiszta és nemes bölcs elme bizonyára még sokat fog ezentúl nyerni jelentőségében, mert szép, dogmamentes, tudományos és nem türelmetlen.

ha a hazai jobb is, meg olcsóbb is a külföldinél, a legtöbbször könnyelműségből, de néha a kereskedő kapzsiságából, mert ő a külföldit több haszonra, sőt sokszor épen „bécsi, nürnbergi“ stb. voltánál fogva drágábban adhatja, mint a magyart.

Minden eszközt meg kell ragadnunk ezen álláspont jobbra fordítására

Hogy ezt tehesük, meg kell mutatnunk a fogyasztó közönségnek, hogy mit és hol kaphat magyar készítményt.

Alkalmat kell adnunk iparosainknak megmutatniok, hogy mit készítenek hazai anyagból

Módot kell nyujtanunk kereskedőinknek arra, hogy megmutassák mily szolgáltatást teljesítenek a hazai ipar emelése érdekében.

Ha azután így meglátjuk, mit fedezhetünk hazai készítményekből, akkor azal is tisztába jövünk, hogy mely iparos, mely kereskedő érdemi meg támogatásunkat és megítélhetjük: ki és milyen szolgáltatást tesz a hazai ipar fejlesztése érdekében.

E cél elérésére hazai ipari termékekből kiállítást kell rendeznie a Magyar Védegylet bajai fiókjának.

A kiállításon kereskedőink vennének részt első sorban, hogy a közönség lássa, mit és hol vehet hazait.

A helybeli iparosok csak annyiban vehetnének részt készítményeikkel, amennyiben ezek még egyáltalán ismeretlenek a fogyasztó közönség előtt, vagy pedig a közönség nem tud arról, hogy az illető tárgy itt helyben is készül.

A kiállítás legalább 2 hétig tartana, belépő díj fizetése nélkül volna megtekinthető és helyettesíthető p. a múlt évi „karácsonyi vásárt.”

Nádas Sándor.

A munka sirásói.

Hogy a törvénytelen kormány által szétosztogatott pénzből még most is élőködő fővárosi ujságoknak és a szociálista méregkeverőknek kedves minden zavar, a mi a munkások és a birtokos gazdák között támad, értjük. A törvénytelen kormány sajtóirodájának hirdeti főnöke által alapított ujság nyiltan kiírta, hogy ellensége minden magyar birtokosnak. Neki az kell, hogy minden magyar birtokos helyét újabb birtokos foglalja el. A szociálista izgatók pedig már régen tudjuk, ellenségei mindennek, a mi vagyont, jólétet, rendet, keresztényi erkölcsöt jelent.

Az persze furcsán esik, hogy Magyarországon büntetlenül úgy neki lehet támadni a birtokosoknak. A bukott kalandorok arcátlan vakmerősége határtalan szokott lenni. Nem is lep meg bennünket, hogy az az ember, aki nem teheti ki a nevét a lapjára, mert a fővárosi

ujságárusítók kimondták, hogy az ő nevével nem árusítanak ujságot, vak gyűlölettel kiirtaná a magyar birtokosokat és maga fajta embereket rakna a helyükbe. De azon csodálkozni fogunk, ha a magyar birtokosság nem áll össze, hogy az e-féle beszédeket megtorolja. A szegény fővárosi rikkancsok önérzetesen meg tudták torolni annak az embernek a gonoszságát, aki megtiltotta a lapok utcai elárusítását és ezzel több ezer embernek elvette több hónapra a keresetét. A magyar birtokosoknak is módot kell találni arra, hogy befolyásukkal, állásfoglalásukkal összetörjék az eféle ujságok befolyását a népre, ha gazdasági, ha ipari munkás, ha szociálista, ha nem szociálista.

De az azután egészen érthetetlen, hogy a munkás nép azzal a jelszóval, hogy a sorsa javulását akarja, habár szórványosan is, hallgat az izgatásokra és zavarog a munkaadók ellen. Mert ezzel nemcsak a közeljövőre rontja el a dolgát, de megakasztja azt a fejlődést is, amely a sorsa igazi javítására van hivatva

Kétségtelen, hogy mentől intenzívebbé fejlődik a mezei gazdálkodás, mentől több tiszta jövedelmet ad, mentől több marhát tartanak, mentől több takarmányt termelnek, mentől több kapás és több művelési munkával járó növényt termelnek a gazdák, annál több állandó munkásra van szükségük, annál jobban kereshetnek a munkások

De hát olyan körülmények között, amikor a legsürgősebb munkák idején minduntalan attól kell tartani, hogy a munkások félredobják a szerződést, megszakítják a munkát és nemcsak béremelést követelnek, de a birtokosnak és a hozzászító alkalmazottnak még az életét is fenyegetik, ki lesz hajlandó intenzívebbé tenni a gazdálkodást? Ki vesz magára több gondot, mikor a mást sem bírja? Ki fogja megkockáztatni, hogy több munkásra legyen szüksége, mikor a mostani kisebb szükséglet is annyi bajt csinál?

A munkás zavargások megfojtják a vállalkozási szellemet. És ennél fogva megakasztják gazdálkodásunk fejlődését, a nép jólétének gyarapodását. A zavargások szitói, a munkások sirásói.

De sirásói a nemzet haladásának is. Hazánk sorsa jórészt a mezei gazdálkodás gyarapodásától függ. Ehez pedig igen sok jó munkás kéz kell. A birtokosnak bizni kell abban, hogy marhái és termése nem mennek tönkre, egy-egy szerződés-törés, sztrájk, vagy tulságos béremelkedés miatt. Ha ez a bizalom nincs meg, haladásra sincs kilátás.

Egyre jó a zavargás szítása. Hazánkban sok birtokos van, aki ha nem tudja a termését letakarítani, ha tulságos munkabért fizet, dobra kerül. Az árverésen azután megjelennek az idegen vásárlók,

akiknek már eddig is tulságos sok birtok van a kezükön. Hogy ezektől mit várhatnak a munkások, már tudhatják. A legtöbb visszaélést, uzsoráskodást, bérrövidítést a munkások rovására, amelyek ellen szigorú törvényt kellett hozni, a külföldi és olyan birtokosok követték el, akiknek a föld mivélése csak üzlet s nem is abból, de külföldi birtokaiból, vagy itteni másféle üzleteikből élnek főképen. Lehetnek gonosz emberek Magyarországon, akiknek érdeke, hogy mentől több hazai birtokos tönkrejusson, és mentől több idegen kerüljön a helyükre. De a munkás népnek ez csakugyan nem lehet érdeke.

A birtokosok körében valósággal mesterségesen szítják a zavargások az aratógépek beszerzésére való hajlandóságot. Sok birtokos, akinek eddig eszé ágában sem volt, aratógépeket szerez be. A különben úgy is várható lassabb természetes átmenet erőszakosan meggyorsul. A magyar munkások nagy része ezzel szintén munkát veszít és pedig a kellő átmenet, másfoglalkozásokra való előkészülés nélkül. A zavargások szitói tehát ezzel is a munkás sorsa javulásának állják az útját.

Ám ezt gondolják meg a munkások, mielőtt e nemzetközi szociálisták és bukott politikai szövetségeseik izgató szavaira hallgatnának.

Bajaiak küldöttsége a város új diszpolgárainál.

Ismeretes, hogy az alkotmányért való sikeres küzdelem lezajlása után Baja város törvényhatósági bizottsága egyhangúlag diszpolgárává választotta a nemzeti küzdelem nagy hőseit: *Kossuth* Ferencet, *Apponyi* Albertet és *Andrássy* Gyulát, valamint a nagy békeszerzőt: *Wekerle* Sándort. A város pompás diszokleveleket készítettett ebből az alkalomból, s ezeket e hó 5-én, csütörtökön délelőtt 11 órakor nyujtotta át a bajaiak küldöttsége, — melyet *Ambrozovics* Lajos főispán vezetett — a város új diszpolgárainak. A küldöttség tagjai voltak főispánunkon kívül *Rajk* Aladár orsz. képviselő, *Drescher* Gyula a bajai függetlenségi párt elnöke, dr. *Nyiraty* János, pártunk elnök-társa, továbbá dr. *Hegedüs* Aladár polgármester, dr. *Szirmai* Vidor lapszerkesztő, *Tüske* János, *Czernay* Imre, *Bajay* Péter, dr. *Fehér* Lőrincz, *Rajcsányi* Imre, *Stöckl* Ferenc, *Szutrély* Lipót, *Vojnits* Dániel apát-plébános, *Meskó* László tanácsos, *Scherer* Sándor igazgató, dr. *Klénáncz* György és dr. *Fischhoff* Zsigmond.

A találkozó a Gárdonyi-féle *Országház-kávéházban* 11 előtt volt. Innen mentek együtt az országházba, ahol a miniszterek — a távollévő *Apponyi* Albert gróf kivételével — együttesen fogadták őket. *Hegedüs* polgármester üdvözlő beszédére *Wekerle* Sándor miniszterelnök válaszolt, ki a válság megoldásának érdemét szerényen miniszter társaira háritotta. A válasz elhangzása után a miniszterek barátságos beszélgetésbe elegyedtek a küldöttség tagjaival, mely alkalommal *Wekerle* miniszterelnök kétszer is megszólítással tün-tette ki pártunk érdemes elnökét *Drescher* Gyulát. Ezen beszélgetés alkalmával tudták

meg a bajaiak, hogy Wekerle miniszterelnök azt az örvendetes kijelentést tette főispánunk előtt, hogy a baja—báttaszéki hid ügye a lehető legkedvezőbben áll; legutóbb a pénzügyminiszteriumban megtartott ankétén történt megállapodás szerint t. i. — így mondta a miniszterelnök — a baja—báttaszéki hid lesz a legelső egyike, mely a beruházási kölcsönből fog kiépíteni.

A küldöttség tagjai részben hajón, részben vonaton még csütörtökön este hazautaztak Bajára.

HIREK.

Jánoshalmi plébánosból — szatmári püspök. A hivatalos lap keddi száma közli az új szatmári püspök kinevezését. Boromissza Tibor kalocsai apát-kanonokot nevezték ki amint már előre jelentettük is. A királyi kézirat így hangzik:

Vallás- és közoktatásügyi magyar miniszterem előterjesztésére a lemondás folytán megüresedett szatmári püspökségre Boromissza Tibor dr. praelatust, kalocsai apát-kanonokot püspökké kinevezem.

Kelt Bécsben, 1906. évi június hó 20-án.

Ferencz József s. k.

Gróf Apponyi Albert s. k.

Boromissza Tibor dr. 1840-ben született. Filozófiai tanulmányát Rómában, a teológiát Kalocsán végezte. 1868-ban szentelték pappá. Eleinte tanár volt a kalocsai tanítóképzőben, majd 1869-ben jánoshalmi plébános. 1890-ben cz. apát, 1893-ban kalocsai kanonok és semináriumi igazgató, 1901-ben pápai prelátus lett. Az utolsó három évben a kalocsai érsek generális vikáriusa volt. Valamennyi állását a legnagyobb megelégedésre töltötte be. Ő képviselte az egyházmegye papságát, a kath. kongresszusokat. s ő kezelte a székeskáptalan javait. Keresztényi türelme, lojalitás és hazaszeretet a jellemének fő vonásai.

Közgyűlés. Baja város törvényhatósági bizottsága folyó évi július hó 9-ik napján délután 3 órakor rendes közgyűlést tart. Tárgysorozat:

1. Polgármester időszaki jelentése a közgazgatás állapotáról.

2. A kereskedelemügyi m. kir. minister úrnak körrendelete az állami beruházásokról szóló 1904. XIV. t.-cz. 7. §-a alapján a tíf. városok törvényhatósági közuti szakaszainak kiépítése tárgyában.

3. Ugyanannak körrendelete a törvényhatósági közuti költségelőirányzat felterjesztése tárgyában.

4. Pozsony sz. kir. város polgármesterének meghívója a tíf. városok polgármestereinek f. évi értekezletére.

5. A bajai Kereskedő ifjak egyletének kérvénye a háztelkük mentén elvonuló folyókának befedése és ezen közterületnek az egylet részére leendő átengedése iránt. (Második szavazás.)

6. Az üresedésben lévő I. aljegyző állásnak választás utján leendő betöltése.

7. A szegény- és árvaügyi bizottságba 2 tagnak, és az építészeti és szepítészeti bizottságba 4 tagnak megválasztása.

8. A városi tanács jelentése az iparosok és iparos-segédék ösztöndíjalapítványa tárgyában.

9. Ugyanannak jelentése a városi téglá- és cserépegetési jog hasznóbérbeadása végett megtartott árverés eredményéről.

10. Ugyanannak jelentése a szivattyus közutak fentartási vállalatának biztosítása iránt megtartott árlejtés eredményéről.

11. Ugyanannak javaslata a szegedi fa- és

fémipari szakiskolánál létesített városi ösztöndíjas hely betöltése tárgyában.

12. Ugyanannak javaslata a vásárrendtartás tárgyában.

13. A bajai izr. hitközség kérvénye az általa fentartott magánkórház évi segélyösszegének felemelése iránt.

14. A szegedi siketnéma intézet felügyelő bizottságának kérelme Mikovics József siketnéma gyermeknek további 3 évre az intézetben hagyása és tartási költségeinek viselése iránt.

Netán utólag még beérkező és szabályszerűen közzéteendő egyéb tárgyak.

Hangverseny a lövészkertben. A bajai céllövész társulat f. hó 8-án, vasárnap hangversenyt rendez.

Céllövészet 1906. évi július hó elsején. Szeget lőtt: Somogyi Emil. Négyest lőtt: Somogyi Emil 2., Somogyi Gyula 2., Gebhardt Dezső 1., Tury Mátyás 1. Hármast lőtt: Somogyi Gyula 5., Gebhardt Dezső 4., Somogyi Emil 3., Tury Mátyás 2. A fentiekben kívül céllövészetben részt vettek még: Percel Guidó és dr. Csihás Imre.

Tulipán sorsjáték. A lövészkertben nagy érdeklődés mellett tartatott meg f. hó 1-én a tulipán-sorsjáték. A 140 nyerő számot Kolár Vilma k. a. huzta ki. Az alábbi 58 nyerő számra vonatkozó tárgyakat nem vették át. Felhivatnak, hogy a nyereménytárgyakat 5 nap alatt dr. Szirmai Vidor titkárnál vegyék át.

32, 109, 159, 171, 275, 280, 291, 304, 316, 527, 623, 803, 797, 805, 820, 832, 847, 850, 855, 861, 870, 876, 891, 902, 910, 914, 952, 955, 981, 983, 1006, 1063, 1073, 1115, 1251, 1252, 1253, 1257, 1258, 1261, 1316, 1330, 1352, 1654, 1667, 1696, 1736, 1754, 1775, 1777, 1803, 1880, 1923, 1963, 1991, 2200, 2404, 2757.

Az arató-sztrájk. Az ország több helyén arató-sztrájk dúl, kimondhatatlan károkat okozva úgy a munkaadóknak, mint a sztrájkoló munkásoknak. Városunk közvetlen közelében: Friedmann Miksa mátéházai bérletén is kiütt a sztrájk, de szerencsére hamarosan meg is szűnt, mert Friedmann részben teljesítve az aratók követeléseit — meg egyezésre tudott velök jutni

Az igazságtalan adókövetés ellen. A kereskedelmi és iparkamara utolsó teljes üléséből, táviratilag állást foglalt a kereseti adók felemelése ellen. E felterjesztésre a kamara a következő sürgönyi választ kapta a pénzügyminisztériumtól:

Távirati beadványa folytán illetékes pénzügyigazgatóságok utasítottak, intézkedjenek, hogy a bizottsági előadók a keresetadókra vonatkozó javaslatok megtételénél a kereseti viszonyok alakulására folyton figyelemmel legyenek és emeléseket csakis teljesen indokolt esetekben hozzanak javaslatba. Pénzügyminisztérium.

Ezt a beadványt a temesvári kamara intézte a minisztériumhoz. Jó volna ha a szegedi is hasonlóképpen járna el.

Az ujoncok bevonulása. A most sorozás alá kerülő ujoncok bevonulási idejére nézve eddig a legnagyobb bizonytalanság uralkodott. Jekelfalussy Lajos honvédelmi miniszter leiratot intézett a törvényhatóságokhoz, így Baja városhoz is, melyben közli, hogy június és július hónapokban megtartandó sorozáson beváló ujoncok szeptember 1-én kötelesek katonai szolgálattételre bevonulni s e célból a besorozottaknak már a sorozáson, a felülvizsgálás után kézbesíteni kell a behívójegeket. Ez a rendelet azonban csak az 1882. 1883. és 1884. évfolyambeliekre vonatkozik. Az 1885. évfolyam besorozott hadköteleseit csak decemberben hívják be szolgálattételre.

Törvényhatóságok értekezlete a Duna-Tisza-csatorna ügyében. A Duna-Tisza-csatorna tervbevett építése ügyében az érdekelt törvényhatóságok és pedig Pest, Csongrád, Torontál, Temes, Bácsbodrog, Arad és Jász-Nagykun-Szolnok vármegyék valamint Budapest, Kecskemét és Hódmezővásárhely városok képviselői augusztus hó 20-án értekezletet tartanak a fővárosban, a melyre meghívják a kereskedelemügyi kormány képviselőit is.

Palánka község jegyzőjévé Poczda György palánkai aljegyző választotta meg 31 szavazattal Büchler Róbert ujjalánkai jegyző 14 szavazatával szemben.

Új postai kézikönyv. Heisinger Antal zombori posta- és távirtda főtiszt a nagyközönség, hivatalok és tanuló ifjúság szükségleteire alkalmas, könnyen áttekinthető és kitöltött mintákat tartalmazó postai kézi könyve megjelent, és előttünk fekszik. Ezen kézikönyv a posta, távirtda, távbeszélő és postatakarék-pénztár (cheque és clearing) főbb szabályait tartalmazza, továbbá tárgyalja a portomentességet és a postaintézethez való alkalmaztatás útját és módját. A tartalomjegyzék és széljegyzetek segítségével mindennemű felvilágosítás egy pillanat alatt megtalálható kitöltött mintákkal illusztrálva. A mű olcsó bolti ára (2) kor. mellett általános feltűnést kelt kellemes alakja, célszerű berendezése, dús tartalma és bármely irányban kimerítő volta által. Tényleg rég érzett hiányt pótol és hivatalok, magánosok, intézetek, iparosok, kereskedők és általában bárki által legjobb eredménnyel használható és bármely könyvkereskedés útján vagy a szerzőnél 2 (kettő) korona bolti áron beszerezhető.

Ezen általános érdekű és közhasznú mű mielőbbi beszerzése és a könyvkereskedés útján v. közvetlen a szerzőnél bárkinek a legmelegebben ajánlhatjuk, miután kiadása korlátolt számu példányban történt és a készlet a mű kiváló bece és használhatósága folytán előreláthatólag rövid idő alatt kifogy. Végül felemlítjük, hogy ezen codificált mű az 1906. évi posta- és távirtda rendeletek tára 4. számával bezárólag van pótolva és kiigazítva.

A D. M. K. E. szegedi nevelő-intézete. A Délmagyarországi Magyar Közművelődési Egyesület Szegeden középfelső kereskedelmi, polgári iskolai és tanítóképző-intézeti tanulók részére nevelő-intézetet állított föl, amely szeptember 1-én nyílik meg. A nevelő-intézet célja: a szegedi iskolákba járó vidéki tanulóknak alkalmas otthont nyújtani s abban őket oly vallás-erkölcsi és hazafias nevelésben részesíteni, amely a szülői házat lehetőleg pótolja. A nevelő-intézet az egészségügyi és modern pedagógiai követelményeknek megfelelően van építve és berendezve. Az intézetben 200 tanuló vesznek fel; a felvételért július 31-ig kell folyamodni; az évi ellátási díj 400 korona. Az intézet igazgatója Hausz R. S. áll. felső ker. iskolai tanár, aki az érdeklődőknek készséggel küld tájékoztatót s megadja az esetleg még szükséges felvilágosításokat.

Hat koronáért 5 évi fegyház. Korell Erzsébet ószivaci lakónő Ószivacról gyalogosan Kulára igyekezett. A cservenkai határban Csupits Gyenő kulai lakós hátulról megtámadta, leteperte és szoknyája zsebéből egy zsebkendőbe csavart 6 koronát elrabolt tőle. A zombori törvényszék a napokban tartott végtárgyaláson Csupits Gyenőt 6 korona elrablása miatt az esküdtek verdiktje alapján 5 évi fegyházra ítélte.

Robinsonok. Csik Kálmán és Stadler Károly 15 éves budapesti tanulók a tanév be-

fejzeével egy nagyobb szabású utazást szándékoztak tenni és miután ehhez szüleik bejegyzését meg nem nyerték, elhatározták, hogy megszőknek. Az elhatározást tett követte és hogy felismerhetők ne legyenek, egymás haját kölcsönösen feketére, illetve veresre festve és rendes ruházatuk helyett sport ruhát öltve tandemükön neki indultak a nagy utnak. De nem használt a maszkirozás, mert az újvidéki rendőrség ennek dacára felismerte a szüleik által aggódva keresett fiukat és őket szüleik megérkezéseig egyelőre őrizetbe vette

Belebukott a Dunába. Títelről jelenti tudósítónk, hogy f. hó 4-én este Erdélyi István hajókormányos állítólag vizet akart meríteni a Dunából és megesuszva beleesett a vízbe. Csütörtökön reggel fogták ki holttestét, melyen erőszakos karcolások láthatók, úgy, hogy a nyomozás megindult, vajjon nem forog-e bűnténye esete fenn.

Belebolondult a nősülésbe. Olyan esetről már gyakran hallottunk, mikor valaki a nősülés után megőrül. Szegény Pavlik György Szabadkán rosszabbul járt. Egy-két hét óta komolyan foglalkozott a nősülés gondolatával. Végre aztán üldözési mánia tört ki rajta. Folyton azt kiabálta, hogy a világ nem akarja, hogy ő megnősüljön és meg akarják emiatt ölni. A szegény legényt bevitték a kórház megfigyelő osztályába.

Segédszerkesztő: Wagner Antal.

Szerkesztői üzenetek.

V. Köszönjük! Alkalmilag felfogjuk használni.

H. B. A *Nagy Magyar Atlasz* e héten jelent meg. Ára 48 korona, félbörbe kötve Megrendelhető — részlet fizetésre is — lapunk kiadójánál: ifj. Wagner Antalnál.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazoknak, kik felejtetetlen drága nőm elhalálozása alkalmával jóleső részvétük nyilvánításával, illetőleg a temetésen való szíves megjelenésükkel mérhetetlen fájdalomukat enyhíteni szívesek voltak — ez úton mondunk szívből jövő, hálás köszönetet.

Pfeiffer Ferencz
és rokonsága

376 sz.

1906. véhtó.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a bácsalmási kir. járásbírósnak 1906. évi V/229 számú végzése következtében Dr. Nyiraty János javára Ifj. Schmidt Antal ellen 195 K 10 f. s jár. ere,éig 1906. évi június hó 18. n. foganatosított biztosítási kielégítési végrehajtás útján le- és felülfoglalt és 1200 kor.-ra becsült következő ingóságok, u. m.: egy mozcsony stb. nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a bácsalmási kir. járásbírósnak 1906. évi V. 229 számú végzése folytán 195 kor. 10 fill. tőkekövetelés, enfelek eddig összesen 92 kor. 10 fillérben bíróilag már megállapított költségek erejéig Almáson alperes házában leendő eszközésére 1906. évi július hó 20-ik napjának délelőtti 8 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. cz. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták s azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. cz. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Almáson 1906. évi júli hó 3. napján.

Pogány,
kir. bírósági végrehajtó.

CSEPLÉSI ÉS GAZDASÁGI

CÉLOKRA

LEGJOBAN BEVÁLT

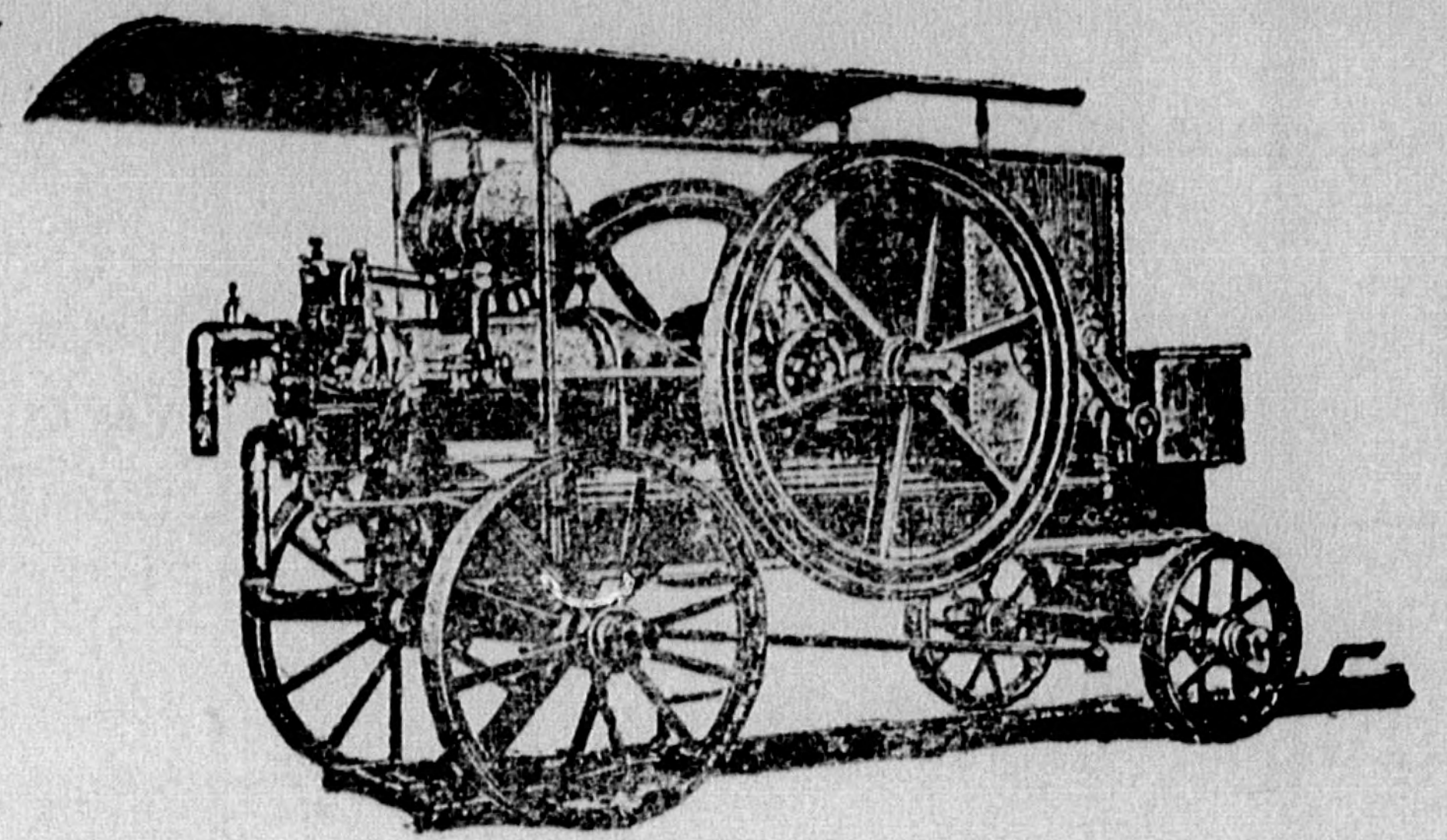
BENZIN MOTOROK

Ipari és malomhajtásra

legolcsóbb üzemi

Szivógázmotorok

legelőnyösebben kaphatók:

Beck és Gergely

motor- és gépgyárában

Budapest, V., Váci-ut 12.

LEGFINOMABB

MAGYAR

GYÁRTMÁNYU

LEVÉLPAPIROKOK:

„RÁKÓCZI“
„ADRIA“
„EMKE“

KAPHATÓ:

IFJ. WAGNER ANTAL könyv- és papirkereskedésében
BAJÁN.

A világ legjobb IRÓGÉPEI

az amerikai SMITH—PREMIER-féle, automatikus betűtisztító készülékkel és legújabban háromszínű (viola, piros és fekete) festékszaggal ellátott, tiszta acélból készült írógépek.

Ezen gépek egyedüli elárusítója Baja város és környékére

IFJ. WAGNER ANTAL

könyvkereskedő, ki készséggel bocsájtja gépeit 2—3 heti próbaidőre az érdeklődők rendelkezésére.

Hirdetések

jutányos áron felvétetnek.

HEREFÖLD

még három kaszálással

KIADÓ

özv. Spitzer Simonnál Baján.

Halász Béla utóda cég

ajánlja dúsan felszerelt raktárát
mindennemű különlegességekben

nemez és selyem kalapokban,

selyem és szövet sapkákban.

Egyedüli elárusítója a követ-
kező legelőkelőbb kalap
gyárosoknak:

Quentzer Testvérek

cs. és k. kamarai szállítók,

Ita I. Henrich,

Pless Vilmos,

Pelikan és Gyukits

cs. és kir. udvari kalap-gyárosok,
valamint a világhírű

Albertini E. cégnek.

2207. sz.

1906.

Pályázati hirdetmény.

Bácsbodrog vármegye törvényhatósági bizottságától nyert felhatalmazás folytán Vaskút község utcái és közterei szabályozására vonatkozó műszaki munkálatok elkészítésére ezennel pályázatot hirdetek.

Pályázók ajánlataikat hivatalos helyiségben f. évi július hó 17-én d. e. 10 óráig szóval vagy írásban előterjeszthetik.

Feltételekre nézve a délelőtti hivatalos órák alatt adok felvilágosítást.

Baja 1906. évi június 23-án.

Mentényi Sándor s. k.

tb. főszolgabíró.

Árpád-utca 26. sz. alatt egy intelligens fiatal ember

„teljes ellátást“ nyerhet.

Here eladó

nagyobb mennyiségben

dr. Valentin Emil

ügyvédnél Baján.

Feltűnő ujdonság!

DELICE

— Minden hirdetés felesleges. —
A dohányzó egyszer veszi és többé mást nem szíhat.

Legjobb valódi francia szivarkapapír és szivarkahüvely kapható az ország minden különlegességi árudájában.

Pártoljuk a magyar ipart!

Magyarország legnagyobb raktára

GYERMEK -ruhákban
-kötényekben
-fehérneműekben
-harisnyákban

stb — Férfi-, női és gyermek-

DIVAT-ÉRTESÍTŐNKET

kívánatra ingyen és bérmentve küldjük.

Vogel Testvérek, Budapest.

Főüzlet: VI., Andrásfy-út 33.

Fiókok: Bécsi-utca 8 és Kerepesi-út 22.

özv. Spitzer Simonnál és Társa.

Drótbetétetes cementesövek.

Egyszerű	} Cement- lapok.	Virág vázák	} Fedőlapok.
Diszes		Medencék	
Márvány mozaik	} Burko- lások.	Váljuk	} Fedőlapok.
Terazzo		Jászolok	
Beton	} Burko- lások.	Talpkövek	} Fedőlapok.
Keromit		Lépcsők.	
		Kut-	} Fedőlapok.
		Oszlop-	
		Kémény-	} Fedőlapok.
		Tűzfal-	
		Határkövek	} Fedőlapok.
		Műkövek	

Minden alakban és méretben, legjobb kivitelben, legolcsóbb árban.

Mit igyunk ? hogy egészségünket meg-
óvjuk, mert csakis a **természetes szén-
savas** ásványvíz erre a legbiztosabb óvó-
szer. Elsősorban az I-sőrendű természetes
szén-savas

natrontartalmú ásványvizet a **MOHAI**

Számos orvosi szaktekintély által ajánlva. Elismerő nyilatkozatok a forrás leírásának ismertető füzetében olvashatók. Háztartások számára másfél literesnél valamivel nagyobb üvegekben minden **kétes értékű, mesterségesen szén-savval telített víznél**, sőt a szódavíznél is **olcsóbb**, hogy az **ÁGNES-forrás vizét** a legszegényebb ember is könnyen megszerezhesse és hogy bárki által olcsón beszerezhető legyen **a vidéki nagyobb városokban is lerakatok szerveztettek**, ugyanott a forrás leírásának ismertető füzeté **ingyen kapható. A forráskezelőség.** — Kapható minden fűszerüzletben és elsőrangú vendéglőben. **Főraktár: DRESCHER GYULA úrnál, BAJÁN.**

ÁGNES-

FORRÁST, mely ideges gyomorhaj, légső-, tüdő-, gyomor-
és bélhurut, csontlágylás, vese- és hólyagbántalmak eseteiben
26 év óta kitűnő eredménnyel használtatik és **ragályos beteg-
ségek**től, mint typhus, cholera megkíméltettek azok, akik kö-
zönséges ivóvíz helyett a bacteriummentes mohai **ÁGNES-**
forrás vízzel éltek.

Kedvelt borviz!

UJ!

UJ!

UJ!

Megnyilt! Rothschild Zsigmond

FÜSZER-, CSEMEGE-, LISZT- ÉS TERMÉNYKERESKEDÉSE BAJÁN

Fischer Lipót úr házában, Reich Bernát cég átellenében.

Jó áruk, mérsékelt árak.

Nyomatott Nánay Lajosnál Baján.